

RAPPORT

Foto: Arne Solli, Første Steg

12. TVERRFAGLIGE TVILSARRANGEMENT OSLO, 25. – 27. SEPTEMBER 2013

INNHold

- Årets tema: Hvilke stemmer blir sluppet frem? side 3
- TVIL2013 i kortform side 4
- Kunst og tvil side 5
- Arrangørene side 6
- Disse kunne man møte under TVIL side 7-8
- Programmet dag for dag side 9-17
- Formidling side 18
- Deltakerevaluering side 19
- Hvilke erfaringer tar i med oss videre? Side 20
- Deltakeroversikt side 22-25
- Veien videre side 26

HVILKE STEMME BLIR SLUPPET FREM?

Tvilsdagene er en arena for et oppgjør med skråsikkerheten: oppleste «sannheter» hevet over diskusjon. Siden 2002 har en tverrfaglig og flernasjonal arrangørgruppe stått bak et annerledes konferanseforløp, i Norge, Danmark og Tyskland.

TVIL2013 – STEMME utfordret organisasjoner, institusjoner og fags selvstrerering på en tverrfaglig arena for refleksjon, delakelse og debatt. Markante stemmer fra media, kunstfeltet, oppvekst, utdanning, organisasjonsliv, sosialt arbeid og rusforebygging brakte her til torgs og ble utfordret av de stille, ofte knapt hørbare stemmer i samfunnet, som likevel kan vise seg å ha stor styrke. Hvordan kan tvilen være en metode, et verktøy som hjelper oss på leting etter nye innfallsvinkler og alternative stemmer? Liv og arbeid krever at vi har evnen til å dele. Dette påvirker hvordan vi forholder oss til hverandre, og til "de andre".

På sitt beste kan tvilen utvikle dømmekraft, fremme refleksjon, dialog og utvikling, og gi mulighet for bevegelse. Læreren, terapeuten, kulturarbeideren eller hjelperen trenger å reflektere over sitt eget verdigrunnlag. Vi handler under påvirkning fra flere parter; pasienter, elever, eiere, media og allmenne samfunnsinteresser. Samtidig skal vi ivareta hensyn fra kolleger, faglige føringer, etiske retningslinjer, lover, forskrifter og kravene til effektivitet, dokumentasjon og rapportering.

Onsdag 25. – fredag 27. september var TVIL tilbake i Norge for første gang siden 2008. Bak arrangementet i år fant vi Utdanningsforbundet, Stiftelsen Bergenslinikkene, Kompetansesenter Rus-Oslo, KoRus Øst, Norsk Sykepleierforbund og Danmarks Lærerforening og Wilhelmsen Kulturformidling. Programmet løftet frem en rekke aspekter ved begrepet 'stemme'. Her ble åpnet for aktuelle profesjonsdebatter og dilemmaer innen skole, barnehage, helsevesen, sosialt arbeid, kunst og kulturformidling. Og årets tema, med utelukkende kvinnelige forelesere og kunstnere viste seg å være en fulltreffer til 100-års jubileet for kvinners stemmerett.

Hva bidrar til dialog? Hva fremmer livsglede, egenaktivitet og mestringsevne? Hvilket ståsted har de vi ønsker å møte eller hjelpe? Hvilke stemmer velger vi å lytte til? Hvem slipper vi frem? Årets konferanse har ikke oppsummert, slått fast eller konkludert i retning av et felles manifest. Men vi håper disse dagene kan ha gitt retning til et svar den enkelte kan anvende i sin daglige gjerning.

Årets brede konferanseprogram er et resultat av et inspirerende og kreativt lagspill og planlegging i og mellom den tverrfaglige arrangørgruppen og prosjektledelsen. En ekstra takk til Berit Bareksten for vedvarende tvilsengasjement og til Utdanningsforbundet som raust vertskap for TVIL2013- STEMME!

Det har vært et mål at konferansens inspirasjoner skal bidra til å danne grunnlag for kritisk tenkning og evne til å ta stilling til de utfordringer hver især står midt oppe i, enten vi skal løse våre oppgaver i en omsorgs- eller terapisisuasjon, i barnehage, skole eller avisredaksjon. Vårt håp er at vi etter TVIL2013 kanskje kan ha lært oss å lytte mer til hverandre, og slik også være i stand til å ta våre valg på et klokere og mindre fordomsfullt grunnlag. Og kanskje vi slik kan inspirere hverandre til en bredere begrunnet praksis i det daglige?

Bergen, desember 2013,

Sverre Chr. Wilhelmsen
(sign)

*Sverre Chr. Wilhelmsen,
Wilhelmsen Kulturformidling
Prosjekt- og programleder*

TVIL2013 I KORTFORM

Arrangement:	TVIL2013 – STEMME, et 3-dagers, tverrfaglig forløp
Tidspunkt:	Onsdag 25. – fredag 27. september 2013
Arenaer:	Lærernes Hus, Ostehausgate 4 (konferanselokale onsdag-fredag), Josefine Visescene (konsert, onsdag) Deichmannske Bibliotek, filial Grunerløkka (litterær vandring, torsdag) Månefisker (sosial aften, torsdag) Norsk design- og Arkitektursenter, DogA (verksted, fredag), Ingeniørens Hus (verksted, fredag)
Arrangørgruppe:	Danmarks Lærerforening: Niels Gæmelke Kompetansesenter Rus – Oslo: Ragnhild Audestad og Jens Erland Hoel KoRus Øst: Johannes Neremo Norsk Sykepleierforbund: Kurt Lyngved Stiftelsen Bergenslinikkene: Arne Klyve og Espen Endresen Utdanningsforbundet: Per Arneberg og Arne Solli
Konsept, idé:	Sverre Chr. Wilhelmsen
Prosjektledelse:	Wilhelmsen Kulturformidling
Konsulent:	Berit Bareksten, Tekst og kulturmøter
Teknisk arr / påmelding:	Utdanningsforbundet, Oslo, Marianne Aagedal
Deltakeravgift:	kr. 3.600,- (inkluderte deltakelse onsdag, torsdag og fredag, lunsj og kaffepauser alle dager, middag torsdag kveld, vandringeprogram torsdag og verksted fredag, samt konferansemappe). 115 deltakere.
Grafisk design:	Huus Design
Web:	Agathon Data
Foto, hvor annet ikke oppgitt:	Arne Solli – Første Steg
Med støtte fra:	Institusjonen Fritt Ord Bergens Riksmålsforening

KUNST OG TVIL

Kunst rommer tvil. Men kunstnerisk arbeid må også avføde valg: teppet går opp, boken slippes, konserten avholdes. På sitt beste kan også tvilen være en kjernefaktor både i skapelse og utøvelse av kunst. Og under TVIL2013 var det nettopp kunstnerne som bandt forløpet sammen, som et uforutsigbart flettverk. «En sjelden kvalitet er hvordan kunstnerne er integrert i programmet: musikk-tekster-scenekunst» skrev en av deltakerne i sin evaluering. Og kunstnerne viste seg nok en gang som sterk og meningsbærende, i form av sang, lesning, forestilling.

De inviterte tvilskunstnerne berørte og utviklet hver på sin måte konferansens tema og metode. En iørefallende og engasjert Marie Bergman, vital og med sedvanlig sterkt scenisk nærvær, viste dessuten andre sider ved sitt engasjement i en mer verkstedspreget sesjon under tittelen 'Røstkraft'. Herborg Kråkevik fremførte både Prøysen og Skram og spilte sammen med pianist Tove Kragset også et tre kvarters utdrag fra årets Festspillforestilling i Bergen, med nettopp salig Amalie i fokus: *Jeg trenger å slå med vingene*. Arrangementets sentrale forfatter i år var en lavmælt, men også åpenhjertig, Merethe Lindstrøm. Romanen *Dager i stillhetens historie* er en skildring av taushet og fortieelse. Og forfatterens fremføring av egne tekster herfra og fra andre bøker hadde en dirrende nerve. Slik traff kunstnertrioen hver på sin måte et lydhørt publikum og et arrangement som dreide seg om 'stemme', om adgang til talerstoler og om mot til å ta ordet, stå frem.

«Stemmer i andre Hus» - fra venstre: Merete Lindstrøm, Berit Bareksten (ordstyrer), Hanne Bramness og Kristine Næss. (Foto: Sverre Chr. Wilhelmsen)

«Stemmer i andre hus» tok torsdag ettermiddag bolig i Deichmannske bibliotekfilial på Grünerløkka. Merethe Lindstrøm fikk her selskap av Hanne Bramness og Kristine Næss. Her fremførte de tekster, tanker og ord om stemmer og stillhet, diktning og virkelighet. De var alle opptatt av erfaring, sanselighet og mulige språk for hverdagens små og store hendelser. Dette arrangementet representerte en reise «på stedet hvil», for et trettitalls interesserte tilhørere - i tillegg til tvilsdeltakere også bibliotekets egne lesehester. Parallelt med litteraturturen pågikk det fire fysiske vandringer i byrommet, med veivisere fra Oslo Museum og Kirkens Bymisjon. Variasjonen av arenaer skapte og gjenskapte på denne måten ulike bilder av byen.

I tillegg samarbeidet TVIL denne gangen med Josefine Visescene, som med sin intime konsertform og måltidsfellesskap også markerer et samfunnsengasjement. Den siste onsdagen i september var det Marie Bergman som «eide» showet, med Herborg Kråkevik som overraskende oppvarmingsartist.

Rett fra hjertet er et livsminneprosjekt av Eli Lea og Hanne Jones i Flimmer Film. Under tvilsdagene ble filmen vist i et utdrag. På tre treffsikker, rørende og underholdende måte fikk vi her oppleve kraften, poesien og humoren i minner og hverdags historier fra mennesker med utviklingshemninger.

ARRANGØRER

Tvilsdagene avvikles for tolvte gang i 2013. Og i likhet med tidligere år var programmet utviklet av arrangørgruppe som også reflekterte dagenes tverrfaglige orientering:

BERGENSKLINIKKENE

Stiftelsen Bergensklinikkene er et regionalt og nasjonalt kompetansesenter, som siden 2003 hatt tvil som ett av sine faglige styringsverktøy i arbeidet. Kontakter: Undervisningssjef Arne Klyve og spesialkonsulent Espen Endresen: arne.klyve@bergenclinics.no / espen.endresen@bergenclinics.no

DANMARKS LÆRERFORENING

Kom med i TVIVL-samarbeidet i 2011. Omfatter 67000 medlemmer, de fleste lærere i den danske folkeskole. Kom med i tvilssamarbeidet i 2011. Foreningens formål er å ivareta medlemmenes interesser i forhold til lønns- og arbeidsvilkår, men også i forhold til deres pedagogiske og skolepolitiske interesser. Kontakt: Niels Gæmelke, NG1@dlf.org

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Partnere i 2009 og 2010, er tilbake i Tvilssamarbeidet i år. Grunnlaget for all sykepleie er respekten for det enkelte menneskes stemme og iboende verdighet. Dette utfordrer også ansatte og arbeidsgivere innenfor helsevesenet. Kontakt: kurt.lyngved@gmail.com

KORUS ØST

Kompetansesenter – Øst er organisert under Sykehuset Innlandet HF, avdeling for rusrelatert psykiatri og avhengighet, og er med i TVIVL-samarbeidet for andre gang i år. Kontakt: Johs Neremo, sosiolog, spesialrådgiver: johannes.nermo@sykehuset-innlandet.no

KOMPETANSESENTER RUS - OSLO

- ett av landets 7 regionale kompetansesentre for rusmiddelspørsmål med et definert ansvar for hovedstaden, nye i tvilssamarbeidet i år. Kontakter: avdelingsdirektør Ragnhild Audestad og spesialkonsulent Jens-Erland Hoel: ragnhild.audestad@vel.oslo.kommune.no / jens-erland.hoel@vel.oslo.kommune.no

UTDANNINGSFORBUNDET

Partipolitisk uavhengig fagforening for pedagogisk personale innenfor alle utdanningsnivå, som har vært med i TVIVL-gruppen de siste fire årene. Kontakter: Per Arneberg, seniorkonsulent i Utdanningsakademiet og Arne Solli, redaktør for Første Steg: per.arneberg@utdanningsforbundet.no / arne.solli@utdanningsforbundet.no

Prosjektledelse 2013:

SVERRE CHR. WILHELMSSEN,

Wilhelmsen Kulturformidling – koordinering og ansvarlig prosjektledelse: Hovedansvarlig for *TVIL 2013-STEMME* er Wilhelmsen Kulturformidling, som utvikler tverrfaglige arenaer for møter mellom kunst og ulike fag. Prosjektleder Sverre Chr. Wilhelmsen tok initiativet til den første tvilskonferansen i 2002, og har ledet og designet elleve etterfølgende arrangementer, i Norge, Danmark og Tyskland. wilhelmsen@tvil.no

BERIT BAREKSTEN - frittstående konsulent: Utdannet sosiolog, og har vært med i arrangørgruppen siden 2003, først på vegne av Bergen kommune i prosjektet Kunst, kultur og psykisk helse, deretter som en av representantene for Stiftelsen Bergensklinikkene og det siste året som frittstående konsulent. Hun har særlig bidratt til å tydeliggjøre kunst som leverandør av materiale til innsikt og refleksjon i samfunns-, helse- og sosialfaglige sammenhenger. bareksten@gmail.com

DISSE KUNNE MAN MØTE UNDER TVIL

MARIE BERGMAN

Artist, sanger og komponist, blant Skandinavias mest markante røster, med en særegen kraft og nærhet innen ulike sjangrer – gjennom årene kjent både som visesanger og rockedronning. Har vunnet flere priser, er still going strong på CD- og turnéfronten, men har i stadig større grad gjort seg gjeldende med undervisning og forelesninger om musikk, helse og livskraft: stemmen i et helhetsperspektiv.

PERNILLE BRAMMING

Weekendavisens debattredaktør gjennom de siste 12 årene var med i to sesjoner. Hun så nærmere på rekruttering av kvinnelige bidragsytere til debatten og innvandrerkvinnens stemme i den danske offentligheten, og fortalte i tillegg om erfaringer med å ha en egen (kvinne)stemme i arabiske land, i møte med mannlige kolleger.

AINA HELDAL BØE

Jurist, kontorsjef i konsernjuridisk avdeling i bank. Mor til Ola (4) og Askild (7), bestevennen til Nathan, gutten med etiopiske foreldre som har gitt ansikt til de papirløse asylbarna i Norge. Fra å holde appell på kirketrappen i Ytre Arna har hun selv inntatt riksmidia og politikkenes talerstoler, og fått merke at det kan ha sine omkostninger å stå frem.

ASTRID GRUDE EIKSETH

Dr.polit. og dosent ved Høgskolen i Sør-Trøndelag, avdeling for lærer- og tolkeutdanning. Hennes forskningsinteresser er særlig knyttet til lærerkunnskap, læreretikk og aksjonsforskning. Doktorgradsarbeid om etiske perspektiver på lærere og førskolelæreres pedagogiske erfaringer.

THOMAS HYLLAND ERIKSEN

Professor, sosialantropolog, forfatter og samfunnsdebattant. Ledet 2004-2010 det tverrfaglige forskningsprogrammet CULCOM, som utforsket kulturelt mangfold i dagens norske samfunn. Holdt Tvilsforedraget i København høsten 2012. Denne gangen ledet han avslutningsdebatten fredag ettermiddag.

ELI GUNNVOR GRØNSDAL

Journalist, regissør og produsent, programleder i TV 2-serien *Dit pepper'n gror*, hvor hun reiste alene gjennom fire afrikanske land på motorsykel. Eli ønsket å vise et annerledes Afrika i innlegget om *Den reisendes blikk og stemme*.

UNN ELISABETH HAMMERVOLD

Psykiatrisk sykepleier/stipendiat ved Universitetet i Stavanger. Styremedlem i NSF's faggruppe for sykepleiere innen psykisk helse og rus, SPoR. Innlegg både i plenum og i verkstedet *Hjelpkunst* om brukestemmen og tvang innen psykisk helsetjeneste: bidrar brukerstemmen med gyldig kunnskap?

ANNE HELGELAND

Familieterapeut og forsker, ansatt ved avdeling for Barn og unges psykiske helse i Kristiansand. Phd kandidat ved Universitetet i Agder, Institutt for religion, filosofi og historie. Avhandling: *Profesjonsetiske utfordringer ved barns deltakelse i familierapi*.

HERBORG KRÅKEVIK

Skuespiller og sangartist, kjent for tolkninger fra det klassiske sangrepertoar, samt roller på teaterscene og filmrørret. Hun ledet allsangen av Nordahl Griegs *Til ungdommen* på rosetogsmarkeringen etter 22. juli 2011. Samme år satte hun opp *Kjære landsmenn* på Det Norske Teatret, kåret til beste forestilling under Komiprisen 2012, mens nummeret *Dialekter i robåt* ble årets nummer. Under TVIL2013 tok Herborg for seg Amalie Skram.

ÅSA LINDERBORG

Kultursjef i Aftonbladet(Stockholm), debattant og forfatter, holdt Tvilsforedraget 2013. Opptatt av arbeiderklassens stemme i offentligheten. Debutboken, den selvbiografiske *Meg eier ingen*, er allerede en klassiker blant svenske barndomsskildringer. Boken omhandler hennes oppvekst i Västerås med faren, Leif, en outsider som var herder på stålverket, men samtidig en samfunnsbevisst og kjærlig pappa - men med manglende omsorgsevne.

MERETHE LINDSTRØM

Forfatter, som siden debuten 1982 har siden skrevet en rekke novellesamlinger, romaner og en barnebok. Karakteristisk er hennes fokus på moderne menneskers søken etter andre og etter mening. For *Dager i stillhetens historie* ble hun tildelt Nordisk Råds Litteraturpris og Kritikerprisen for beste voksenbok. Amalie Skramprisen 2012 for sitt samlede forfatterskap.

KARI LOSSIUS

Spesialist i klinisk psykologi, klinikkdirektør ved Stiftelsen Bergensklinikkene. Brenner for rus- og alkoholforebygging blant risikoungdom, med særlig fokus kjønn og identitet. Var sammen med teatersjef Carine Telle samtalegjest i *Remlovs røverhule* torsdag kveld på Månefisken.

INGRID LUND

Førsteamanuensis ved Universitetet i Agder, forfatter bl.a. av boken *Hun sitter jo bare der*. Doktorgrad om innagerende atferdsproblematikk blant barn - "de stille stemmene". Hun er opprinnelig utdannet spesialpedagog og familierapeut, og kobler lang teoretisk og praktisk erfaring til konkrete råd for arbeid med barn og unge.

TOM REMLOV

Administrerende direktør for Den Norske Opera & Ballett. Tidligere teatersjef ved Den Nationale Scene og direktør i Norsk Film AS. Styreleder bl.a. for Filmfondet FUZZ AS. Under *TVIL2013* en samtaleleder med humor og nysgjerrighet i sitt eget forum *Remlovs Røverhule*, hvor han åpnet for tette ordvekslinger både onsdag og torsdag.

HILDE SANDVIK

Kultur- og debattredaktør i Bergens Tidende. Tidligere redaktør av Syn og Segn. Forfatter bl.a. av boken *Herskertechnik*, og engasjert i debatt om netthat rettet mot kvinner. Møtte kulturellederkolleger fra Sverige og Danmark i formiddagssesjon onsdag.

CATRINE TELLE

Teatersjef ved Oslo Nye Teater siden 2010. Rundt konferansestart premiereaktuell med *Det lykkelige valg*, som også ble fremført i Stortinget. Tidligere teatersjef ved Trøndelag Teater, 2000-2005. Regiutdannet fra Danmark 1984. En av to gjester i Røverhulesamtalen på Månefisken torsdag kveld.

BENT SOFUS TRANØY

Statsviter, forsker, lærer og kommentator i media. Professor ved Institutt for organisasjons- og ledelsesfag ved Høgskolen i Hedmark. Har publisert om globalisering, finansregulering, offentlig politikk og europeisering, mottok Brageprisen i 2006 for «Markedets makt over sinnene». Innleder og paneldeltaker i avslutningsdebatten fredag under *TVIL2013*.

KARI VEITEBERG

Bymisjonsprest i Kirkens Bymisjon i Bergen, etter tre år ved Liturgisk senter i Trondheim, dr.theol i 2006, og har i ni år også vært bymisjonsprest i Tøyenkirken i Oslo. Initiativtaker til aksjonen hvor prester og lekfolk sov ute i Sofienbergparken i Oslo, og var som deltaker i konferansens avslutningsdebatt også en stemme på vegne av de frivillige organisasjoner.

Vandreprogrammet Stemmer i Tigerstaden, torsdag:

BØRRE ARNØY: prest, rådgiver i seksjon Mangfold og oppvekst. *Vandring motstrøms med Kirkens Bymisjon.*

BERIT BAREKSTEN: høgskolelektor/sosiolog og litteraturformidler, Høgskolen i Bergen, Institutt for sosialt arbeid og vernepleie. *Stemmer i andre hus. Vandringer i litteraturen.*

HANNE BRAMNESS: lyriker, barnebokforfatter, oversetter og forlagsredaktør. *Vandringer i litteraturen.*

BENTE GURO MØLLER: seniorrådgiver IKM, avdeling for mangfold og minoriteter, Oslo Museum. *Frykt og fryd i Tøyengata.*

KRISTINE NÆSS: forfatter – dikt, har også virket som tidsskriftredaktør og kritiker. *Vandringer i Litteraturen.*

LINKEN APALL-OLSEN: avdelingsleder formidling, Bymuseet, Oslo Museum. *En vandring i byens skygge.*

GRO RØDE: prosjektleder for arbeidermuseet ved Akerselva, Oslo Museum. *Jenny og de andre spinnejentene.*

Verkstedet Hjelpekunst, fredag:

EINAR EGENÆS: cand san. klinisk sosionom, familierapeut BUP, Oslo Syd

GISLE KAVLI: spesialrådgiver i generalsekretærens stab, Norges Røde Kors

MARIUS TIMMANN MJAALAND: filosof og teolog, leder av Det Norske Søren Kierkegaard Selskapet

Ordstyrere – debattforum, alle hentet fra arrangørgruppen for TVIL:

PER ARNEBERG: seniorkonsulent, Utdanningsakademiet

BERIT BAREKSTEN: Sosiolog og frittstående litteraturformidler

ARNE KLYVE: undervisningssjef, Stiftelsen Bergensklinikkene

JOHS NERMO: sosiolog, spesialrådgiver, KoRus Øst

ESPEN ENDRESEN: spesialkonsulent, Stiftelsen Bergensklinikkene

Konferansier onsdag - fredag

SVERRE CHR WILHELMSSEN: Kulturformidler, idéhaver og prosjektleder *TVIL* 2002–2013

PROGRAMMET DAG FOR DAG

TIRSDAG 24. SEPTEMBER

Språk er makt – ta språket tilbake

Kvelden før TVIL2013 «tjuvstartet» Utdanningsforbundet med et åpent debattmøte om språk, makt og avmakt i Lærernes Hus kl. 18.00-21.00. Hva sier språket om hvilken forståelse vi har av barnehage, skole og helse? Hva slags språk brukes av myndighetene i omtalen av vårt arbeid og gjerning? Arne Klyve og Jon Severud, forfatterne av boken *Ordbok for underklassen – Slå tilbake mot byråkratispråk og nyord fra næringslivet* ble her utfordret til å reflektere over hvordan vi kan gjenerobre det språket som best ivaretar barnehagens, skolens og helsevesenets oppgaver.

ONSDAG 25. SEPTEMBER

11.00. Åpning av TVIL2013-STEMME

Marie Bergman, sanger, musiker

Herborg Kråkevik, sang- og sceneartist

Åsa Linderborg holdt årets Tvilsforedrag.

11.15. Tvilsforedraget 2013: *Om klasse, kjønn og språk.*

Tvilsdagene har utviklet seg gjennom årene. En overbyggende tvilsforelesning til innledning av arrangementet ble innstiftet i 2010. Tvilsforedraget skal belyse både årets tema og tvilen som sådan.

Åsa Linderborg, forfatter, historiker, journalist, holdt årets innledningsforedrag.

12.00. Lunsj

13.00. Sesjon 1: *Resonans, fordreining?*

Når ordene mister sin mening. Redaksjonelle valg og muligheter. Tre kultur- og debattredaktører fra tre ulike land.

Kulturredaktør Åsa Linderborg (Aftonbladet, Stockholm), i møte med Hilde Sandvik (Bergens Tidende, i midten) og Pernille Bramming (Weekendavisen, København). Ordstyrere: Tvilskonsulent Berit Bæksten (til høyre) og Espen Endresen, spesialkonsulent, Stiftelsen Bergenslinikkene.

14.00-16.10. Sesjon 2: *Å bli holdt nede*

* Unn Hammervold, Psykiatrisk sykepleier/stipendiat ved Universitetet i Stavanger:

Brukerstemmen – om tvang i psykiatrien

* Anne Helgeland, Forsker, familierapeut:

Barnets stemme i utfordrende livssituasjoner. Erfaringer hentet fra den familierapeutiske hverdag.

Anne Helgeland

Unn Elisabeth Hammervold

I etterkant av foredragene, mer eller mindre på direkten, men avviklet i cafeen i øverste etasje:

På stemmegaffelen: Vi fant tonen i dialog mellom de to innledere i sesjon 2 og publikum

Ordstyrer: Per Arneberg, seniorkonsulent, Utdanningsforbundets kurs- og videreutdanningsavdeling, Utdanningsakademiet.

Tom Remlov og Åsa Linderborg møttes i åpningsdagens siste programpost i plenumssalen. Fotos: Marianne Aagedal

16.30. *Remlovs Røverhule I.*

Tom Remlov åpnet også i år sin verbale hule for inviterte samtalepartnere under tvilsarrangementet. Onsdag ettermiddag var årets tvilsforedragsholder, Åsa Linderborg, gjest hos den munnrappe direktøren i Den norske Opera & Ballett.

20.30. Marie Bergman på Josefine visescene, Josefines gt 16.

TORS DAG 26. SEPTEMBER

09.00. «Litteraturen er det stedet hvor vi kan tale fritt om alt dette» (Stig Sæterbakken).

Forfatter, vinner av Nordisk Råds Litteraturpris, Merete Lindstrøm, leste egne tekster. Hun er roman- og novelleforfatter, og årets «tvilsforfatter».

Lindstrøm undersøker sine personer, og et fellestrekk ved bøkene hennes er at de viser oss mennesker som prøver å forstå sine egne og andres handlinger, men som opplever at språket ikke strekker til.

Merethe Lindstrøm

Filmrøster I: Filmrøster I: *Rett fra hjertet*

Kortdokumentar med livsminner fortalt av eldre med utviklingshemning.

Av Eli Lea og Hanne Jones – Flimmer Film

10.00. *Jeg trenger å slå med vingene*. Den kjente bergensforfatteren Amalie Skram var uredd og utleverende. Hun levde et stormfullt liv og skapte mye debatt med tekstene sine. Til Festspillene i år brukte Herborg Kråkevik og regissør og forfatter Morten Borgersen hennes unike brevsamling, romanutdrag og biografier til å lage en forestilling om kvinnerollen og kunstnerrollen, om vanskelig spørsmål knyttet selvfølelse, samliv og makt. Vi fikk her et utdrag fra forestillingen, som Herborg framførte sammen med pianist Tove Kragset.

Røyken lå lavt, og publikum kom Amalie – og Herborg – tett in på livet i scener fra *Jeg trenger å slå med vingene*.

11.00 Sesjon 3. *Fremvekst av kvinnestemmer*

*Aina Heldal Bøe, jurist, aktivist

*Pernille Bramming, debattredaktør i Weekendavisen, København

Spørsmål / samtale i etterkant, ledet av Johs Nermo, spesialrådgiver, KoRus Øst.

Aina Heldal Bøe, «advokat» for Nathan, som takket være uredd grasrotinnsats likevel fikk opphold i Norge,

Pernille Bramming, journalist med erfaring fra Midt-Østen.

13.15-15.15. Sesjon 5: *Etiske utfordringer i barnehage og skole.*

Hvordan opplever og håndterer lærere og barnehagelærere dette?

* Astrid G. Eikseth, dosent avd. for lærer- og tolkeutdanning, Høgskolen i Trondheim

* Ingrid, Lund, førsteamanuensis, Univ. i Agder

På stemmegaffelen: Ordstyrer Arne Klyve, undervisningssjef ved Stiftelsen Bergensklinikkene, fant tonen i dialog mellom publikum og de to innledere i sesjon 2 – Ingrid Lund (til v) og Astrid Grude Eikseth.

17.30. *Stemmer i Tigerstaden.* Fem parallellvandringar.

I samarbeid med Oslo Museum:

A. *Jenny og de andre spinnejentene.* Med Gro Røde, prosjektleder for arbeidermuseet ved Akerselva ,Oslo Museum.

B. *Frykt og fryd i Tøyengata.* Med Bente Guro Møller, seniorrådgiver IKM, Interkulturelt Museum, avdeling for mangfold og minoriteter, Oslo Museum.

C. *En vandring i byens skygge.* Med Linken Apall-Olsen, avdelingsleder formidling, Bymuseet, Oslo Museum.

I samarbeid med Kirkens Bymisjon:

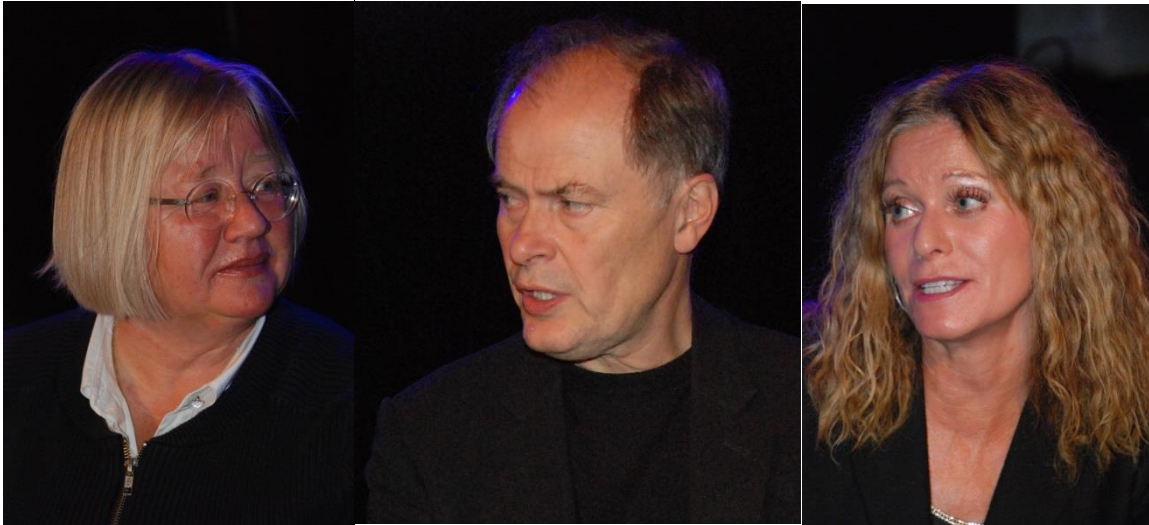
D. *Vandring motstrøms med Kirkens Bymisjon*

Med Børre Arnøy, prest, rådgiver i seksjon Mangfold og oppvekst

E. *Stemmer i andre hus.* Vandringar i litteraturen. Forfatterne Merethe Lindstrøm, Hanne Bramness og Kristine Næss i samtale med Berit Bareksten. Arena: Deichmanske, filial Grünerløkka, Schous Plass.

20.00-02.00: *Tvilsomme dyddykk ved elva.* Avslutningskveld med mat og glade tvilere.

20.00. *Remlovs Røverhule II*. Tom Remlov møtte Kari Lossius, psykolog, klinikkdirektør Stiftelsen Bergensklinikkene og Catrine Telle, teatersjef og sceneinstruktør, til åpenhjertig samtale.

Trioen Telle, Remlov og Lossius med friske rapporter fra en leders hverdag under torsdagens scenesamtale.

Fra sosial aften på Månefisken ved Akerselva.

20.45: Fingermat, tid for samtaler og samvær.

Arena: Månefisken (tidl. Farveriet, Hjula Veveri) på Sagene.

Det ble også gjennomført omvisning på utstilling fra Oslo Museum i Sagveien 28 (Det gamle apoteket): *Fire stemmer, to hus og én hatt*. Om etableringen av tekstilindustrien ved Akerselva.

FREDAG 27. SEPTEMBER

09.00-12.00: Tverrfaglige verksteder (parallellsesjoner), ulike arenaer.

Verksted 1. De stille stemmene – hvem ivaretar disse?

*Ingrid Lund. Forumteater som metode for å forstå egne og andres misforståelser. Ved hjelp av forumteater skal deltakerne få et innblikk i de stille stemmenes indre og ytre verden. Det vil også bli vist hvordan metoden kan anvendes inn i forhold til barn, voksne og unge som trenger å forstå seg selv og andre gjennom noe annet enn bare ord.

Arena: Lærernes Hus.

Fra verksted 2. *Røstkraft*, med Marie Bergman

Marie er artist, sanger og komponist, blant Skandinavias mest markante stemmer, med en særegen kraft og nærhet innen ulike sjangrer. Men i stadig større grad har hun også gjort seg gjeldende med undervisning og forelesninger om musikk, helse og livskraft: stemmen i et helhetsperspektiv. "På ett både humoristisk, praktisk, omtumlande och förbluffande enkelt vis lyfter vi röstkraften och gör rösten till vår bästa allierade och följeslagare!

Rösten är en viktig nyckel för den äger den personliga koden till din identitet, din autenticitet och din framtoning".

Arena for dette verkstedet: Mezzaninen, DogA Norsk Design- og Arkitektursenter, Hausmanns gate 1.

Verksted 3. Hjelpekunst. Søren Kierkegaards tanker om angst, fortvilelse og det å hjelpe.

I samarbeid med Kierkegaardjubileet 2013 og Norges Røde Kors.

Med Marius Timmann Mjaaland, filosof og teolog, Einar Egenæs, sosionom og familierapeut, Unn Hammervold, psykiatrisk sykepleier/stipendiat ved Universitetet i Stavanger og Gisle Kavli, spesialrådgiver i generalsekretærens stab, Norges Røde Kors. Arena: Ingeniørenes Hus, Kronprinsens gate 17.

13.00: Tilbake i Lærernes Hus: Kunstnerne fikk ordet, og tonen. Lindstrøm og Bergman på direkten.

13.30. Sesjon 4: *Den reisendes blikk og stemme*. Lysbildeforedrag og filmsnutter, med ønske om å vise et «annet» Afrika.

Eli Gunnvor Grønsdal, filmarbeider.

Thomas Hylland Eriksen, ordstyrer i siste sesjon.

I årets siste sesjon møtte vi fire inviterte innledere i en panelsamtale, ledet av Thomas Hylland Eriksen, professor i sosialantropologi, Universitetet i Oslo. Ønsket var å gjennomføre en avslutningsdebatt som samlet noen tråder, etter tre dager om tilgang til talerstoler, stemmer som slår igjennom og stille stemmer, som vi kanskje burde lytte mer til?

Samtalen utgjorde også en satsplanke mot TVIL2014, hvor forholdet mellom det individuelle og fellesskapet vil komme til å stå sentralt.

Hvordan kan vi fra vår beskyttede del av verden utgjøre en stemme i et Europa i endring, hvilken rolle kan et uskyldig og ofte harmoniserende velferds-Norden med en felles historie og innbyrdes forståelige språk spille – sammen? Om velstandsøkning og ulikheter vil vokse og fortsette – hva gjør at vi lever som vi gjør, og samtidig i stor grad forholdet oss kritiske til utviklingen? Vil en ny verditenkning tvinge seg frem?

14.45. Sesjon 6: *Seg selv - nok?*

I panelet, fra høyre: Aina Heldal Bøe, jurist, kontorsjef i bank og ansiktet utad i den mye omtalte aksjonen for Nathan, Bent Sofus Tranøy, statsviter, forsker, lærer og kommentator, Kari Veiteberg, prest i Kirkens Bymisjon, frivillig organisasjon som arbeider med Norge fra undersiden og Niels Chr. Sauer, lærer, medlem av Hovedstyrelsen, Danmarks Lærerforening.

15.45. Slutt. Vi møtes i Bergen i september neste år, til **TVIL2014: SEG SELV – NOK?**

Meritterende

TVIL2013-STEMME inngikk i kursrekken til Utdanningsforbundets spesialisering utdanning i pedagogisk-psykologisk rådgivning Konferansen var godkjent av NSF som meritterende for godkjenning til klinisk spesialist i sykepleie/spesialsykepleie med totalt 15 timer.

FORMIDLING

Lanseringen fant sted i etterkant av *TVIVL2012-MAKT*, september 2011. Arrangørgruppen var klar ultimo oktober. Den første programpresentasjon var på nettet i april, mens gjennomføring gikk helt etter planen 25.-27. september 2013. Ingen forfall fra de medvirkende, men foretok en rokering i to av sesjonene i programmet på oppløpet mot gjennomføring.

Den trykte brosjyren

Brosjyren var som i fjor byttet ut med en 4-siders folder og sterkere markedsføring av pdf-filer. Den ble trykket i et antall av 7.000 stk, og forelå i mai. Huus Designs grafiske uttrykk ble benyttet også under *TVIVL2013*. Dette skapte en fin gjenkjennelseeffekt.

Informasjonskanaler

En vesentlig del av informasjonen om arrangementet foregikk elektronisk med utgangspunkt i www.tvil.no

I sin oppbygging og utseende var hjemmesiden av samme støpning som tidligere år.

Det ble tidlig sendt ut nyhetsmail til tidligere TVIL-deltakere. Etter at programmet var lagt ut på hjemmesiden ble det med jevne mellomrom sendt ut elektroniske invitasjoner og nyhetsbrev til aktuelle deltakermiljøer. Det elektroniske påmeldingsskjemaet fungerte etter intensjonene, og så godt som alle deltakerne benyttet seg av dette.

Arrangørgruppens seminar- og konferansevirksomhet våren 2013 var viktige arenaer for direkte formidling. Det ble videre annonsert for arrangementet i Norge, i tidsskriftet *Rus* og samfunn og gjennom fire lørdager i Klassekampens bokbilag.

Opinionsdannelse

Tvilsdagens tematikk og program slo som vanlig inn i fagmagasiner tilknyttet den enkelte arrangør. Men kan innholdet med fordel formidles enda bredere til den generelle opinion, som streaming på en hjemmeside eller ved ytterligere dekning i mediene? Vi hadde i år tre kulturredaktører fra førende skandinaviske aviser som foredragsholdere, men ikke journalister fra samme aviser til stede for å formidle.

Plakat

I forkant av selve arrangementet ble det trykket en fargeplakat i 35x35 cm (format som en gammeldags LP-plate). Denne ble brukt til oppslag og bekjentgjørelse på samtlige arrangementssteder. Ikke minst under gjennomføringen i Læreres Hus gav dette en god visuell effekt.

DELTAKEREVALUERING

Som i fjor var det utarbeidet et eget evalueringsskjema. Her ble deltakerne oppfordret til å gi respons gjennom enkle avkryssingsalternativ og muligheter for utdypende svar, formulert som "Mine tanker om TVIL2013 – Stemme". Innleverte skjema for betalende deltakere: 43 stk, de fleste tilsynelatende fra betalende deltakere, noe som gir dvs. en svarandel fra denne gruppen på ca 50%. Og svarene fordelte seg slik (fjorårets tall i parentes):

Kjønn

Kvinner: (76) Mann: (24)

Hjemland

Norge: 89% (88) DK: 9% S: 2% Ikke oppgitt: 2%

Alder

Under 30: 7% (5)
30-40 år: 18% (20)
41-50 år: 29% (29)
51-60 år: 18% (28)
Over 60: 24% (14)
Ikke oppgitt: 4% (4)

Temaet 'stemme' og dets relevans for deg

Topp: 28% (29)
Traff meget godt: 52% (53)
Ganske nyttig: 20% (16)

Innleggenes kvalitet

Topp: 19% (24)
Meget godt: 54% (62)
Bra: 19% (11)
Skuff/varierende: 8% (1)

Kunstens rolle

Topp: 73% (27)
Meget godt: 25% (43)
Bra: 2% (27)

Konferanseledelse/ordstyrere

Topp: 40%
Meget bra: 54%
Bra: 6%

Verksteder og vandringer

Topp: 38%
Meget bra: 38%
Bra: 4%
Skuffende: 2%
Ikke oppg/deltatt: 18%

Plassering i uken, varighet

Foretrekker 3 dg: 68%
Foretrekker 2 dg: 28%
Weekend: 7%: 4%

Lærernes Hus –lokaliteten

Topp: 47%
Meget bra: 47%
Bra: 6%

Hovedinntrykk etter TVIL2013

Topp: 33% (32)
Meget godt: 54% (62)
Bra: 6% (2)
Skuffende: 0%

HVILKE ERFARINGER TAR VI MED OSS VIDERE?

Om «faglige» innlegg vs tvilsperspektivet i ren tapping:

Årets «miks» av innlegg gjenspeilte for en stor del tverrfagligheten i arrangørgruppen. Mye av det som skjedde underveis ga gode refleksjoner relatert til eget og andres fag. Samtidig har vi forståelse for at vi enkelte i etterkant har påpekt at «faglige» foredrag kan vi finne på alle andre fagkonferanser, og gav uttrykk for tvil om alle innleggene passet i dette formatet - noen på overordnet nivå, andre for faglig snevre? Politisk slagside på innledere og innlegg? Det oppsto diskusjoner og uenigheter i etterkant av enkelte. Dette gir arrangørgruppen grunnlag for samtaler om hvordan vi skal gripe an flerfaglighet og overskridende innlegg, gjerne kombinert med innspill og skråblikk som gjenspeiler (mer) opplagt 'tvil' som metode, i årene framover? Hvordan kan vi tydeliggjøre TVIL-perspektivet, og som oppdragsgiver sikre at den enkelte foredragsholder har dette som ledestjerne i sitt innlegg? Men det er viktig, at konferansen ikke kun bekrefter deltageres synspunkter, men utfordrer den enkelte og virkeligheten utenfor.

Om tema, kvinner og menn:

Tema for årets tvilsarrangement hadde tatt farge av at 2013 på en særlig måte er viet 'stemme'. Vi ønsket å løfte frem dette, både som medbestemmelse og stemmerett. Siden vi kom ganske sent på året, i etterkant av både Stortingsvalget og den store stimen av jubileumsarrangementer, valgte vi å ha dette historiske utgangspunktet mer som et bakteppe. Men å gjennomføre programmet med bare kvinnelige forelesere og kunstnere (menn figurerte denne gangen i posisjoner som konferansier, ordstyrere og verbale innkastere) viste seg å være en fulltreffer til 100-årsjubileet for kvinners stemmerett i Norge. Dette fikk vi også kredit for i evalueringen: «Det gjør godt med kvinnestemmer, det er forfriskende med forandring, men nå er det plass for menn igjen!» Vi noterer dette, men ser samtidig at det å få flere menn som «menige» deltakere, er en del av utfordringen fremover.

Om programtetthet og rytme:

Programmeringen er ambisiøs, vi setter oss som alltid store mål, om å klare mye – hver dag, hele tiden. Tvilsdagene har en karakter som gjør at nettopp tid er viktig. Det kreves en del tid for å finne plass til alt vi vil, men også pauser. I år ble dagene fra flere hold opplevd som i tetteste laget. Med 115 navn på deltakerlisten fikk vi en gruppe som også fylte Lærernes Hus. Men her hadde vært plass til flere. Samtidig en krevende form. Vi vet ikke hvem som ikke var her denne gangen, men har fått signaler om utfordringer mht adgang til fri fra arbeidsplass, skole eller barnehage og midler til dekning av vikar så lenge. Kanskje 2 dager blir løsningen neste gang? I så fall blir det et ekstra viktig poeng å legge inn «noe» også kvelden før konferansen. Kveldsarrangementet denne høsten, omkring *Ordbok for underklassen*, ble en vellykket start på tvilsdagene. En slik samlendende «tjuvstart», forum og fellesopplevelse vil vi utvikle videre som en del av konseptet.

Hvordan kan vi samtidig øke medvirkningen fra alle i salen, utnytte rom og tid til samtaler rundt bordet, sosial kontakt og utveksling mellom deltakerne? Vårt debattforum, tidligere kalt *Torvet*, i år *Stemmegaffelen*, er en egnet arena for å oppsummere og til å fiske ut konferansens hovedtema fra de foregående innlegg. Men samtalen og debattantene må styres med myndig hånd, nettopp inn mot dette tema.

Om kunsten:

Kunsten viser seg nok engang som sterk og meningsbærende ved «å være» både innlegg/samtaler/forestillinger. Musisk og litterært fungerte det utrolig godt dette året. Helheten, og fagfeltenes innveving i hverandre fungerte spesielt godt om torsdagen.

Det mange forbinder med TVIL/TVIVL/ZWEIFEL: musikk, film, litteratur, drama, samfunn, politikk, debatt og kunstnernes integrering hele veien: dette vil vi fortsette med, for å skape balanse mellom hjernehalvdelen og variasjon i programmet. Men kanskje med et større innslag av yngre utøvere og uttrykk?

Om språk og skandinavisk forståelse:

Vi erfarer at norske deltakere i hovedsak har god nordisk språkkompetanse, og får med seg hovedinnholdet også av innlegg fra grannefolket. Her sliter danske deltakere mer, det var også noe vi i 2012 erfarte under konferansen i Politikens Hus i København. Og det samme kan kanskje bli tilfellet om vi fremover også åpner for en sterkere svensk deltakelse. Men kan vi forvente at alle skal snakke «TV-norsk»? En annen sak er imidlertid at mange foredrag litt for ensidig tar utgangspunkt i lokale norske personer, politikere og hendelser – er det mulig å sikre en større overføringsverdi landene imellom mht erfaringer og historier?

Diverse momenter i kortform:

- Det viser seg vanskelig å holde på publikum etter lunsj på avslutningsdagen.
- Om vi velger å gå ned til 2 dager neste år, vil det være motiverende for mange om det velges et arrangementssted og hotell som også kan bli en felles base for alle, som et klart "tvilssted"?
- Vi kan med fordel bygge ut skalaen på evalueringskjemaet, som i foreliggende form kanskje har tre første positive alternativer, mens kun ett avkryssingsfelt er negativt.

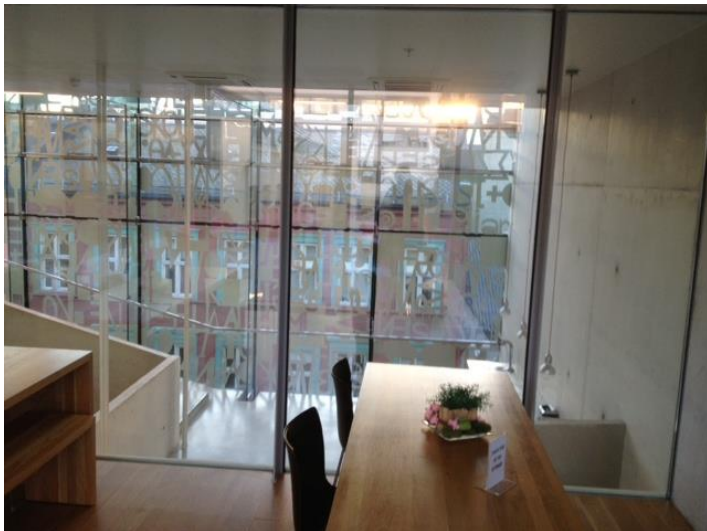
- Tvilsdagene 2013 åpnet for et positivt samarbeid med Norges Røde Kors, Kirkens Bymisjon og Oslo Museum. Gjennom dette ble dagene tilført en bred vifte av arenaer, og muligheter for møter med andre miljøer. Byvandring og torsdagens kveldsarrangement på Månefiske fungerte veldig bra som sosial arena.
- Det kan virke som om København for kollegagrupper har større tiltrekningskraft enn Oslo. Men kanskje Bergen neste år kan oppvise noe av den samme, samlende magnetismen?

Oppsummering:

Årets brede konferanseprogram er et resultat av et inspirerende og kreativt lagspill og planlegging i og mellom den tverrfaglige arrangørgruppen og prosjektledelsen, og vi er både stolte og glade over alt vi fikk til. Samtidig ser vi at arrangørgruppens medlemmer med fordel kan bli enda mer synlige og involverte også i selve gjennomføringen.

I hvilken utstrekning løste årets tvilsdager ut det potensialet som ligger i en slik tverrfaglig og flernasjonal arrangørgruppe mht oppslutning fra egen organisasjon? Flere av disse miljøene kunne nok vært enda bedre representert på deltakersiden, og en tydelig og tidlig forventning om deltakelse og mobilisering inn mot 2014 blir en av den nye arrangørgruppens utfordringer.

Fag er viktig, og det opptar oss. Men kan tvilsprogrammet også ta sterkere farge av «alt det andre»: filosofien, litteraturen, kunsten – og i tillegg presentere et friskt tvilsblikk på de felt arrangørene hver for seg representerer? Vårt ønske er at TVIL skal bestå som et rom for samfunnsengasjement, for tanken, for samtalen, som en mulighet til å være i noe av det vi ikke forstår, til å favne det store i det lille. Samtidig kan vi videreutvikle organiseringen av verkstedene, og på denne måten i alle fall ha ett tilbud som også ivaretar de ulike fagspesifikke innfallsvinklene. Hva om vi i større grad slipper til, og utfordres av, dem vi (ofte unisont) kritiserer: byråkrater, politikere, økonomer? Kanskje kan vi åpne for enda mer tvil, større verdimesig og ideologisk spredning på foredragene, og samtidig mer kompromissløst styre det hele inn mot konferansens hovedtema?

Lærernes Hus skapte med åpne og lyse flater en velegnet ramme, der både konferansesal og cafeen øverst ble benyttet (Foto: Sverre Chr. Wilhelmson).

Byvandring viste oss andre sider ved Oslo. Her fra *En vandring i byens skygge*, med Linken Apall Olsen som guide. (Foto: Marianne Aagedal)

DELTAKERE

Aagedal	Marianne	Utdanningsforbundet	OSLO
Andersen	Sturle	Lønborg videregående skole	BERGEN
Andersen	Linda Holm	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Andersen	Aase	Pensjonist	BERGEN
Andersson	Anne	Oslo Kommune	OSLO
Apall-Olsen	Linken	Oslo Museum	OSLO
Arneberg	Per	Utdanningsforbundet	ØSTERÅS
Arnøy	Børre	Kirkens Bymisjon, Oslo	OSLO
Audestad	Ragnhild	Kompetansesenter rus - Oslo	OSLO
Bareksten	Berit Natalie	Tekst- og kulturmøter	BERGEN
Berlin	Ann Britt K	Utdanningsforbundet	DRØBAK

Binningsbø	Gunnlaug	Lønborg videregående skole	ALVERSUND
Bjørke	Marie	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Bramming	Pernille	Weekendavisen	KØBENHAVN
Bramness	Hanne	Forfatter	SUNDE
Brekke	Eva	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	HAMAR
Bøe	Aina Heldal	Aktivist, jurist	YTRE ARNA
Danielsen	Kari Lie	Oslo kommune Velferdsetaten	OSLO
Davidson	Svein	Alrekstad skole	BERGEN
Eeg	Marit	Utdanningsforbundet	VØYENENGA
Egelund	Michael	BUPL-Storkøbenhavn	KØBENHAVN
Egenæs	Einar	BUP, Oslo syd	OSLO
Eikemo	Silje B.	Verdighetsenteret - Omsorg for gamle	BERGEN
Eikseth	Astrid Grude	Høgskolen i Sør-Trøndelag (ALT)	TRONDHEIM
Ekeland	Guro	Bergen kommune, norskopplæringen	BERGEN
Eliassen	Berit	Utdanningsforbundet	OSLO
Endresen	Espen	Stiftelsen Bergensklinikkene	BERGEN
Eriksen	Thomas Hylland	Universitetet i Oslo	OPPEGÅRD
Eriksen	Vigdis Sandmo	Utdanningsforbundet	OSLO
Eriksen	Terje	Stord kommune	STORD
Finsrud	Olaug	Verdighetsenteret - Omsorg for gamle	BERGEN
Foss	Vigdis	Høgskolen i Bergen	BERGEN
Frost	Anne Stine B.	Henologia	VOLLEN
Frost	Tore	Henologia	OSLO
Frydenlund	Runa Synøve	Oslo kommune Velferdsetaten	KOLBOTN
Godø	Sofie J.	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Grønsdal	Eli Gunnvor	Filmskaper, TV-produsent	BERGEN
Gæmelke	Niels	Danmarks Lærerforening	KØBENHAVN
Hafslund	Karen	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	LØTEN
Hammervold	Unn Elisabeth	Universitetet i Stavanger	STAVANGER
Hananger	Signe	Fagforbundet	OSLO
Hartveit	Gro	Sentralstyret, Utdanningsforbundet	BERGEN
Haugen	Kristin Nygård	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Heimsæter	May-Britt	Utdanningsforbundet	OSLO
Helgeland	Anne	Sørlandet Sykehus HF	KRISTIANSAND S
Hellstrøm	Mette Cecilie	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Hillestad	Eirin	Verdighetsenteret – Omsorg for gamle	BERGEN
Hoel	Jens-Erland	Kompetansesenter rus – Oslo	OSLO
Høsøien	Unni	Papirbredden Karrieresenter	LIER
Island	Monica Hoen	Oslo kommune Velferdsetaten	OSLO
Jensen	Karen Aslaug	BUPL StorKøbenhavn	KØBENHAVN
Jensen	Nina Beate	Sentralstyret, Utdanningsforbundet	BERGEN
Kavli	Gisle	Norges Røde Kors	OSLO
Kielland	Torhild	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	BRUMUNDDAL
Klyve	Britt	Haukås skole	BERGEN
Klyve	Arne	Stiftelsen Bergensklinikkene	BERGEN

Knoff	Randi Vartdal	Stiftelsen Bergensklinikkene	BERGEN
von Krogh	Pia Christine	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Kråkevik	Herborg	Sceneartist	OSLO
Kvalheim	Geir	Alrekstad skole	BERGEN
Langmyr	Kristine	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	OTTESTAD
Larsen	Yvonne	Oslo kommune Velferdsetaten	OSLO
Leer	Thomas	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Lewin	Marianne L.	Utdanningsforbundet	NESODDTANGEN
Lien	Marianne Inez	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	BRUMUNDDAL
Linderborg	Åsa	Aftonbladet	STOCKHOLM
Lindstrøm	Merethe	Forfatter	OSLO
Lossius	Kari	Stiftelsen Bergensklinikkene	BERGEN
Lund	Ingrid	Universitetet i Agder	KRISTIANSAND S
Lyngved	Kurt Johan	Norsk Sykepleierforbund	SELSØYVIK
Midtbø	Ragnhild	Utdanningsforbundet	OSLO
Mjaaland	Marius Timmann	Universitetet i Oslo	OSLO
Motzfeldt	Eva Marie	Henologia	HVASSER
Murel	Camilla	Klostergården	TJØME
Myhre	Randi Helen	Norsk Sykepleierforbund	BERGEN
Müller	Lena	Oslo kommune Velferdsetaten	OSLO
Møbjerg	Anne	Oslo kommune, bydel Ullern	OSLO
Møller	Bente Guro	Oslo Museum	OSLO
Møvik	Kristoffer	NAV Fjell	STRAUME
Nermo	Johannes Leif	KoRus Øst	ØYER
Nilsen	Grethe-Karin K.	Lønborg videregående skole	BERGEN
Nubbenau	Louise	BUPL StorKøbenhavn	KØBENHAVN
Næss	Kristine	Forfatter, Oslo	OSLO
Ommundsen	Karen Liv	Pensjonist	BERGEN
Pedersen	Monica	NAV Fjell	STRAUME
Remlov	Tom	Den Norske Opera & Ballett	OSLO
Riise	Marianne	Lønborg videregående skole	BERGEN
Rohde	Sigrid	Rusbehandling Midt-Norge HF	LEVANGER
Roth	Mette Fimreite	Luftforsvarets Befalsskole Kjevik	HAMRESANDEN
Russdal-Hamre	Brit-Helen	Sentralstyret, Utdanningsforbundet	STAVANGER
Røde	Gro	Oslo Museum	OSLO
Rørhus	Kåre	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	RIDABU
Sand	Anniken	Oslo kommune Velferdsetaten	OSLO
Sandvik	Hilde	Bergens Tidende	BERGEN
Sauer	Niels Christian	Danmarks Lærerforening	KØBENHAVN
Schømer-Olsen	Svein Roald	Norsk Sykepleierforbund	TISTEDAL
Servida	Ronald Legaspi	Kolåsbakken barnehage	OSLO
Skard	Solveig Brekke	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	BRUMUNDDAL
Skjellet	Tone	KoRus Øst Sykehuset Innlandet	OTTESTAD
Solli	Arne	Første Steg, Utdanningsforbundet	SANDVIKA
Steine	Eva Helene	Alrekstad skole	BERGEN

Steinkjer	Beate	UNN Rus- og spesialpsykiatrisk klinikk	NARVIK
Sweeney	Valborg	SPOR Psykiatrigruppen I Hordaland	BERGEN
Systad	Helene	Lønborg videregående skole	BERGEN
Telle	Catrine	Oslo Nye Teater	OSLO
Tessem	Julie	Verdighetsenteret-Omsorg for gamle	BERGEN
Tranøy	Bent Sofus	Høgskolen i Hedmark	EIKSMARKA
Træland	Yngve	Bergen Senter for Minoritetsungdom	BERGEN
Veiteberg	Kari	Kirkens Bymisjon	BERGEN
Waal	Berit	Organisasjon Bestemødre for fred	OSLO
Wilhelmsen	Sverre Chr.	Wilhelmsen Kulturformidling	BERGEN

Fotos: Marianne Aagedal

HVOR SKAL VI NESTE GANG?

Foto: Arne Solli, Første Steg

**For første gang siden de to første Tvilskonferansene, i 2002 og 2003: Bergen.
Programmet avvikles onsdag 10. – torsdag 11. september, med en «tjuvstart» for tidlig ankomende tirsdag kveld.**

Under TVIL2014: SEG SELV – NOK? vil den flernasjonale arrangementsgruppen gjennom en tverrfaglig tilnærming belyse ulike aspekter ved forholdet mellom den enkelte og fellesskapet – både på individ-, organisasjons-, samfunns- og nasjonsnivå. Hvordan påvirker denne dynamikken vår praksis?

Vi vil også la oss inspirere av grunnlovsjubileet 1814-2014 og aktuell debatt omkring selvstendighet, nasjonal identitet, tilknytningen til Europa og global deltakelse.

Sjekk www.tvil.no for oppdatert informasjon fra ultimo januar 2014.